

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Контролінг»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітня програма «Менеджмент»
Рік навчання 3, семестр 6
Форма здобуття вищої освіти денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

к.е.н., доцент Лобунець Тетяна Валеріївна
097-440-50-01
tetiana_lobunets@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2153>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Освітній компонент «Контролінг» є обов'язковою дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» є здобуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі сучасних напрямів інформаційно-економічного розвитку підприємства, а саме впровадження системи контролінгу на підприємстві для досягнення його оперативних та стратегічних цілей.

Основні завдання дисципліни – оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань сутності, функції та видів контролінгу, організації управлінського обліку в системі контролінгу; опанування методології оперативного і стратегічного контролінгу та контролінгу інвестиційних проєктів; формування практичних навичок щодо створення служби контролінгу та системи бюджетування, проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємництва та підтримки прийняття управлінських рішень.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;

загальні компетентності:

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 18. Демонструвати здатність виявляти перспективи розвитку підприємства, розробляти проекти, організовувати управління бізнес процесами на основі аналізу ринкових можливостей та міжнародного бізнес середовища.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 «Теоретичні основи та організація контролінгу»				
Тема 1 Сутність, необхідність та види контролінгу	2/2	Знати сутність, принципи, сферу застосування контролінгу, його цілі, функції та основні завдання. Розуміти роль контролінгу в системі стратегічного менеджменту.	Підготовка презентацій, написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в т.ч. в elearn)	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 2 Організація контролінгу на підприємстві	2/2	Знати класифікацію організаційних структур управління та їх порівняльну характеристику. Розуміти потребу та процес впровадження служби контролінгу на підприємствах з різними типами організаційних структурах управління.	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів, есе	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 3 Центри відповідально сті як об'єкт контролінгу	2/2	Знати об'єкти контролінгу. Розуміти сутність і потребу у створенні центрів відповідальності та розглядати їх як об'єкти контролінгу. Вміти класифікувати витрати за напрямками	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Розв'язок задач	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 4 Організація управлінського обліку в системі контролінгу	4/4	Знати про необхідність внутрішнього контролю діяльності підприємства. Розуміти сутність управлінського обліку та методи його застосування	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn)	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 5 Система планування та бюджетування на підприємстві	4/4	Розуміти потребу у плануванні та бюджетуванні. Знати види, цілі та завдання планування, підходи до складання бюджетів, види бюджетів на підприємстві, їх зміст та взаємозв'язок. Бюджетний контроль та управління за відхиленнями.	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів.	ПЗ – 5 балів СР – 2 балів
Модуль 2. «Методи та інструменти системи контролінгу на підприємстві»				
Тема 6 Економічний аналіз у контролінгу	2/2	Вміти використовувати економічний аналіз як базу прийняття управлінських рішень. Знати та застосовувати на практиці аналіз відхилень	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів.	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали

Тема 7 Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4/4	Знати методи оперативного контролінгу. Вміти розраховувати модель беззбитковості виробництва. Використовувати інструменти операційного, фінансового та сукупного левериджу	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів.	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 8 Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	6/6	Знати мету і завдання діагностики фінансово-господарського стану підприємства, її роль в управлінні підприємством. Розуміти та вміти застосовувати методи стратегічної та оперативної діагностики.	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів.	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 9 Контролінг інвестиційних проектів	2/2	Знати цілі та завдання контролінгу інвестицій, методи інвестиційних розрахунків, критерії оцінки інвестиційних проектів у контролінгу, їх класифікацію, переваги і недоліки, умови застосування.	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів.	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Тема 10 Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	2/2	Знати види управлінських рішень та підходи до їх прийняття. Вміти застосовувати консалтинг у системі прийняття управлінських рішень. Розуміти сутність комунікаційного процесу та його значення для функціонування системи управління. Використовувати документацію в комунікаційному процесі.	Виконання і здача практичної, самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Написання тестів, есе	ПЗ – 5 бали СР – 2 бали
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час проведення поточного модульного контролю та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба,

	міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку (в он-лайн форматі за погодженням із деканом факультету). Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентами в навчально-науковій лабораторії кафедри.
--	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Атаманюк О. О. Управління розвитком підприємств та організацій соціокультурної сфери сільських територій на засадах контролінгу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 20 с.
2. Аудитор України URL: <http://www.auditorukr.com.ua/journal/> (дата звернення: 20.08.2024)
3. Буряк Є. В., Кравчук О. А. Лобунець Т. В. (2023) Аналіз сучасних тенденцій автоматизації системи моніторингу результативності менеджменту підприємства. *Академічні візії*. 2023. № 17 URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/265> (дата звернення: 20.08.2024)
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета URL: <http://www.vobu.com.ua/> (дата звернення: 20.08.2024)
5. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал URL: <http://www.dtkk.com.ua> (дата звернення: 20.08.2024)
6. Дмитренко А. В. Теоретико-методологічні засади та прагматика організації фінансового контролінгу спільної діяльності у сфері бізнесу: монографія, Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів, 2019. 535 с.
7. Кизенко О. О. Стратегічний контролінг. Концепція і системна реалізація на підприємстві: монографія. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ: КНЕУ, 2019. 234 с.
8. Кизенко О. О. Формування системи стратегічного контролінгу підприємства в умовах конвергенції управлінських технологій: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.04. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ, 2020. 38 с.
9. Козловський А. Т. Контролінг інвестиційної діяльності на підприємствах молокопереробної галузі: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 28 с.
10. Копчак, Ю., Лобунець Т.В., Луковський, Р. SWOT-аналіз як важливий інструмент у розробці стратегії бізнесу. *Економіка та суспільство*, №61. 2024. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3868/3788> (дата звернення: 20.08.2024)
11. Кузнецова Г. В. Стратегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Укр. інж.-пед. акад. Харків, 2019. 23 с.

12. Кулинич Мирослава. Бюджетування та контролінг в управлінні результативністю: монографія. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 111 с.
13. Лобунець Т. В. Контролінг міжнародних проєктів. «Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до ЄС» зб. матеріалів ІІІ міжнар. наук.-практ. конф. (7-8 листопада 2024 р.) Житомир, ПНУ, 2024. С. 149-151.
14. Лобунець Т.В. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073«Менеджмент». Київ : НУБіП, 2023. 147 с.
15. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів. К.: Центр учбової літератури, 2023. 304 с.
16. Партин Г.О., Загородній А. Г. Інформаційне забезпечення, контролінг та економічне оцінювання взаємовідносин підприємства з групами економічного впливу: монографія. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 87 с.
17. Піжук О. І., Бодров В. Г., Минчинська І. В. Контролінг в управлінні підприємством: навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : УДФС України, 2019. 441 с.
18. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета URL: <http://www.nibu.factor.ua/> (дата звернення: 20.08.2024)
19. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI. URL URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>. (дата звернення: 20.08.2024)
20. Прохорова В. В., Ус Ю. В., Кузнецова Г. В. Стратегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: монографія. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. 212 с.
21. Суханова А.В. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/35.pdf (дата звернення: 20.08.2024)
22. Суханова А.В. Основні стратегії фінансового забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Міжнародний науковий електронний журнал ЛОГОΣ*. ONLINE. 2019. №4 (Грудень) EOI <http://eoi.citefactor.org/10.11232/2663-4139.04.20> (дата звернення: 20.08.2024)
23. Суханова А.В., Суханова Д.Ю. Світова практика управління грошовими потоками підприємств *Приазовський економічний вісник*. 2020. №2(19). URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/2_19_ukr/39.pdf (дата звернення: 20.08.2024)
24. Суханова А.В. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/382> (дата звернення: 20.08.2024)
25. Суханова А.В. Удосконалення системи управління витратами на основі контролінгу. *Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora: збірник тез доповідей І міжнародної науково-практичної конференції (Панама, 11 червня 2021 р.)* 2021. С. 44-47